

1-7-сынып оқушыларының зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобаларының «Зерде» республикалық конкурсы Ережесі

I. Конкурстың мақсаты мен міндеттері

1. Байқаудың басты мақсаты - балалардың танымдық қызығушылықтары және интеллектуалдық-шығармашылық әлеуетін ынталандыру.

2. Байқаудың басты міндеттері: оқушылардың интеллектуалдық шығармашылығын мектеп жасынан дамыту, бала кезінен ғылыми ізденіс жұмыстарына қызығушылығын ояту;

- ғылыми-техникалық және интеллектуалдық шығармашылық саласындағы қабілетті және дарынды балаларды айқындау, оларға қолдау көрсету;

- оқушылардың жоғары жетістіктерін, білім беру ұйымдарының оқу және ғылыми-ізденістегі жұмыс тәжірибесін, өзара қарым-қатынасын ұйымдастыруды насихаттау және таныту;

- мектепте ғылыми ізденіс жұмыстарына жетекшілік ететін педагогикалық кадрлардың әлеуметтік мәртебесін арттыру және кәсіби жетілдіру.

- қоғамның интеллектуалдық әлеуетін дамыту проблемасына көпшіліктің назарын аудару.

II. Конкурстың ұйымдастыру комитеті мен қазылар алқасы

3. Ұйымдастыру комитеті Конкурсты өткізу бағдарламасын дайындайды, Конкурсты дайындау және өткізу басшылығын тікелей жүзеге асырады, қазылар алқасының құрамын тағайындайды, конкурстың қорытындысын шығарып, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды. Финалға - Республикалық кезеңге қатысатын Нұр-Сұлтан қаласы оқушыларкомандасының құрамын қалалық конкурс жеңімпаздары мен жүлдегерлері арасынан іріктейді.

4. Қазылар алқасы қатысушылардың жұмыстарын тексереді және бағалайды, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

III. Конкурсты ұйымдастыру мен өткізу тәртібі

5. Конкурсқа Астана қаласы мектептерінен 1-7-сынып оқушылары жеке, сондай-ақ командалық құрамда (2 қатысушыдан аспайтын) қатыса алады.

6. Конкурсқа қатысу үшін міндетті түрде ұйымдастыру комитеті - «Астана дарыны» өңірлік ғылыми практикалық орталығына өтінімнің электрондық және қағаз түрі жіберіледі.

Конкурстың қалалық (іріктеу) кезеңіне өтінімде мектептік кезеңнің нәтижесі бойынша I орын алған оқушылардың тізіміне қосымша ағымдағы жылдың бірінші (мектептік) кезеңі хаттамасының көшірмесі беріледі. Әр секциядан жас ерекшелігіне байланысты 2 оқушыдан (1-4 сыныптар, 5-7 сыныптар) барлығы 16 оқушы.

7. Берілген мерзімнен кейін тапсырылған немесе берілген талаптар орындалмаған жұмыстар қабылданбайды.

8. Конкурс екі түрлі жас категориясына байланысты өтеді:

1 топ - 1-4 - сынып оқушылары;

2 топ - 5-7 - сынып оқушылары

9. Конкурс 3 кезеңнен тұрады:

I кезең - мектептік, білім беру мекемелерінде өткізіледі;

II кезең - қалалық, ағымдағы оқу жылының 5 қаңтарына дейін «Астана дарыны» дарындылықты дамыту және психологиялық сүйемелдеу орталығының ұйымдастыруымен өткізіледі.

Қалалық кезең екі турдан тұрады:

Бірінші тур - іріктеу (сырттай) -

ғалымдардан, мамандардан құралған эксперттік комиссия мүшелері экспертиза жұмыстарын жүргізеді.

Екінші тур - іріктеу кезеңнен өткен оқушылар зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобаларын (қорғау уақыты 5-7 минут) қорғайды.

10. Мектеп оқушыларының зерттеу жұмыстарын қорғау 9 секция бойынша жүргізіледі:

1-секция - қазақ тілі мен әдебиеті;

2-секция - орыс тілі мен әдебиеті;

3-секция - математика - информатика;

4-секция - физика - техника;

5-секция - медицина, психология;

6-секция - тарих, өлкетану, этномәдениеттану;

7-секция –биология, химия;

8-секция – экология, валеология,

9 - секция – робототехника

11. Конкурс қазақ және орыс тілдерінде жүргізіледі.

12. Конкурстың іріктеу кезеңінен өтпеген жұмыстар қайтарылады.

13. Оқушылардың конкурсқа қатысу барысындағы, талап етілген жерге бару, келу кезіндегі өмірі мен қауіпсіздігіне жауапкершілік команда жетекшесіне жүктеледі. Жетекші талапқа сәйкес білім мекемесінің басшылығымен тағайындалады.

Үшінші (қорытынды) кезең - республикалық, жыл сайын ағымдағы оқу жылының наурыз айында «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығының ұйымдастыруымен өткізіледі.

14. Қалалық кезеңнің нәтижесі бойынша Конкурстың қорытынды кезеңіне қатысушылардың тізімі анықталады, әр секциядан 2 оқушыдан жас ерекшелігіне байланысты топтар бойынша (1-4-сынып, 5-7-сынып). I топ – 8 оқушы; II топ – 8 оқушы (I орын алғандар), бір жетекші және медбике тағайындалады.

15. Қорытынды кезеңде оқушылардың зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобалары қорғалады. Жұмыстың қорғауға (слайд презентациясы) 5-7 минут уақыт беріледі .

16. Оқушылардың конкурсқа қатысу барысындағы, талап етілген жерге бару, келу кезіндегі өмірі мен қауіпсіздігіне жауапкершілік команда жетекшісіне жүктеледі. Жетекші мен медбике талапқа сәйкес білім мекемесінің басшылығымен тағайындалады.

IV. Конкурса ұсынылатын зерттеу жұмысының жабдықталуына қойылатын талаптар

1. Әрбір секция бойынша зерттеу жұмыстары теориялық, эксперименттік негізде болады. Зерттеу жұмыстары қазақ немесе орыс тілдерінде ұсынылады. Жұмыс көлемі **20 беттен аспауы керек**. Беттердің нөмірлері белгіленіп, берілген аралықта жазылуы тиіс.
2. Зерттеу жұмысында жетекшінің пікірі, маманның рецензиясы, зерттеушінің таңдаған тақырыбына қосқан жаңалықтары, жетістіктері мен кемшіліктеріне шолу болуы керек.
3. Жұмысты рәсімдеуге қойылатын талаптар:
  - 1) жұмыс мәтіні толық компьютерде басылып шығуы тиіс (WORD; 14 шрифт; 1,5 интервал; сол жақтан шегініс - 2 см) және сондай-ақ :
    - **титул парағы** титул парағында көрсетілетіндер: жұмыс орындалған мекемелердің атауың толық көрсету, жұмыстың тақырыбы, секциясы, орындаушы (аты-жөні, сыныбы), оқушыға жетекші мұғалімнің (аты-жөні, қызметі), жұмысқа жетекші ғалымның (аты-жөні, ғылыми дәрежесі, қызметі, жұмыс орны) ,жұмыстың орындалған уақыты;
    - **резюме (аннотация):** жұмыстың қай тілде жазылуына байланысты беріледі (тақырыбы, мақсаты, міндеттері, өзектілігі, өткізілетін аймағы, қорытынды, ұсыныс);
    - **мазмұны:** бөлімдер және оның беттері көрсетіледі (жаңа беттен басталады);
    - **кіріспе:** таңдалған тақырыптың өзектілігіне, мақсат- менміндеттеріне көңіл бөле отырып, пайдаланған әдебиеттерге (отандық және шетелдік) және жұмысқа қысқаша шолу жасау (жаңа беттен басталады);
    - **негізгі бөлім:** зерттеу материалы мен әдістері, эксперименттік жұмыс нәтижелері және оларды талқылау (жаңа беттен басталады);
    - **қорытынды бөлім:** нәтижелер мен ұсыныстар (жаңа беттен басталады);
    - **қолданылған әдебиеттер тізімі** (жаңа беттен басталады); мен әлеуметтік желіден алған материалдар тізімі.
  4. Конкурстың қорытынды кезеңінде қатысушының зерттеу жұмысын немесе шығармашылық жобасын қорғау үшін қажетті көрнекі-құралдары, сызбалары, суреттері немесе макеттері болуы керек.
5. **Қорытындылау және жеңімпаздарды марапаттау**
5. Конкурс жұмыстары мынадай ерекшеліктермен бағаланады:
  - өзіндік даралық;
  - шығармашылық ізденіс;
  - берілген сұрақтарға жауаптардың толық болуы;
  - мәселелердің терең талқылануы.
6. Конкурсты қорытындылау финалды өткізу барысында жүзеге асырылады. Жеңімпаздар әр секция бойынша және екі жас ерекшеліктеріне байланысты анықталады:
  - 1) 1-4 сынып оқушылары;
  - 2) 5-7 сынып оқушылары;

7. Барлық қатысушыларға «Астана дарыны» дарындылықты дамыту және психологиялық сүйемелдеу орталығының сертификаты беріледі. Қалалық конкурстың жеңімпаздары I, II, III дәрежелі дипломдармен және грамоталарымен марапатталады.

8. Республикалық кезең жеңімпаздары «Дарын» РҒПО-ның I, II, III дәрежелі дипломдармен және грамоталарымен марапатталады. Барлық қатысушыларға сертификаттар беріледі.